

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет історичний
Кафедра нової та новітньої історії зарубіжних країн

Затверджено

На засіданні кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн історичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 1 від 26 серпня 2020 р.)

Завідувач кафедри

 доц. Баран З. А.

Силабус вибіркової навчальної дисципліни
циклу загальної (гуманітарної та соціально-економічної) підготовки
«Єврейська спільнота України:
культурна пам'ять та історична взаємодія»,
що пропонується здобувачам
першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти

Назва дисципліни	Єврейська спільнота України: культурна пам'ять та історична взаємодія
Адреса викладання дисципліни	вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Історичний факультет Кафедра нової та новітньої історії зарубіжних країн
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03 Гуманітарні науки 032 Історія та археологія
Викладачі дисципліни	Васьків Назар Андрійович, кандидат історичних наук, доцент кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн
Контактна інформація викладачів	nazar.vaskiv@lnu.edu.ua https://clio.lnu.edu.ua/employee/vaskiv-n-a
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі онлайн консультації через Zoom або Facebook. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://clio.lnu.edu.ua/department/novoji-ta-novitnoji-istoriji-zarubizhnyh-krajin
Інформація про дисципліну	Даний курс покликаний ознайомити студентів з основними етапами розвитку єврейської спільноти та українсько-єврейських відносин в цілому (від перших документальних згадок про появу євреїв на українських теренах і до сьогодення). Тематика курсу передбачає розгляд та аналіз ключових правно-політичних, соціально-економічних та культурно-освітніх факторів, що мали безпосередній вплив на формування/видозміну ставлення українців до євреїв і навпаки. Також метою курсу є поглиблення знань щодо світоглядних основ культурного життя єврейських громад. Всебічному вивченню пропонованої теми сприятиме детальний аналіз джерельного матеріалу.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Єврейська спільнота України: культурна пам'ять та історична взаємодія» є вибірковою дисципліною з циклу загальної (гуманітарної та соціально-економічної) підготовки, яка викладається в III семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі дисципліни	Мета дисципліни «Єврейська спільнота України: культурна пам'ять та історична взаємодія» полягає в тому, щоб на прикладі українсько-єврейських відносин простежити як формувалися та змінювалися світоглядні уявлення та міжнаціональні зв'язки на українських теренах. Завдання: ознайомити студентів із ключовими етапами розвитку єврейського населення; дослідити етнодемографічний розвиток єврейської спільноти; простежити зміну політико-правового статусу єврейського населення; проаналізувати зміни в українсько-єврейських відносинах відповідно до історичного контексту; з'ясувати причини та наслідки формування стереотипних уявлень у міжнаціональних взаєминах. Навчальна дисципліна формує такі програмні компетентності: <i>А). Загальні компетентності:</i> - Знаходити, опрацьовувати, критично аналізувати, систематизувати та верифікувати інформацію з різних джерел; - Уміти застосовувати набуті знання на практиці й повноцінно використовувати власні інтелектуальні ресурси для реалізації поставлених завдань; - Демонструвати навички міжособистісної взаємодії, вміти працювати в колективі й ефективно співпрацювати з учасниками навчального процесу;

	<p>- Діяти із громадянською відповідальністю та почуттям поваги до оточуючих.</p> <p><i>Б). Фахові компетентності:</i></p> <p>- Знати предметну область майбутньої професії, вміти аналізувати історичні явища, встановлювати і розуміти причинно-наслідкові зв'язки історичних подій і явищ, пояснювати політичні, соціокультурні, економічні процеси;</p> <p>- Виявляти здатність до міждисциплінарної взаємодії й уміння працювати з матеріалом суміжних освітньо-наукових сфер (філософія, політологія, філологія, культурологія, соціологія тощо) під час вирішення навчальних і наукових завдань;</p> <p>- Демонструвати навички логічного, критичного й системного аналізу першоджерел, розуміння їх історичного характеру і значення;</p> <p>- Знати основні теорії та концепції сучасної історіографії, джерелознавства, здійснювати джерелознавчий та історіографічний аналіз зібраної інформації.</p> <p><i>В). Програмні результати навчання:</i></p> <p>- Здатність володіти історичним матеріалом, понятійним апаратом і науковою термінологією;</p> <p>- Здатність продуктивно застосувати професійний і творчий потенціал як для самореалізації особистості, так і в інтересах суспільства; розуміти проблематику ролі й місця людини в історичному процесі, політичній та соціальній організації суспільства;</p> <p>- Здатність усвідомлювати відповідальність за результати професійної діяльності перед родиною, громадою, суспільством і державою;</p> <p>- Здатність керуватися в повсякденному житті моральними й етичними нормами, з повагою і розумінням ставитися до інших світоглядних позицій;</p> <p>- Здатність професійно вести дискусії на історичні й суміжні теми; співвідносити знання про минуле з сучасними тенденціями розвитку суспільства.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Квітко Л. «Поросятка». Пер. П. Тичини. 2. Первомайський Л. «Хліб пана Шеремета». 3. Сверстюк Є. «Зерна українсько-єврейської солідарності». 1977 р. 4. Gershon David Hundert, <i>Jews in Poland-Lithuania in the Eighteenth century</i> (Berkeley: University of California Press, 2004), 1-21. <p style="text-align: center;">Кіноматеріали:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Скрипаль на даху, реж. Норман Джейвсон. – США, 1971. 6. Диббук, реж. Міхал Вашинський. – Польща, 1837 <p style="text-align: center;">Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. <i>Дашкевич Я.</i> Взаємовідносини між українським та єврейським населенням у Східній Галичині (кінець XIX – поч. XX ст.) // Український історичний журнал. – 1990. – № 10. – С. 63–73. 8. <i>Дашкевич Я.</i> Єврейсько-українські взаємини середини XVI – початку XX ст.: періоди рівноваги // Слово і час. – 1992. – № 9. – С. 66–67. 9. <i>Джонсон П.</i> Історія євреїв. – Київ : Видавничий дім “Альтернативи”, 2000. – 702 с. 10. <i>Жаботинський В.</i> Вибрані статті з національного питання. Переклад, вступна стаття, примітки і коментар Ізраїля Клейнера. – Київ : Республіканська асоціація українознавців, 1991. – 136 с.: портр.

	<p>11. <i>Кержнер А.</i> Релігійне життя. Хасидизм / А. Кержнер // Нариси з історії та культури євреїв України. Видання друге. – Київ, Дух і Літера, 2008. – С. 259-275.</p> <p>12. <i>Кержнер А.</i> Традиції та побут євреїв України / А. Кержнер // Нариси з історії та культури євреїв України. Видання друге. – Київ, Дух і Літера, 2008. – С. 275-300.</p> <p>13. <i>Любченко В.</i> Євреї у складі Російської імперії // Нариси з історії та культури євреїв України. Видання друге. – Київ, Дух і Літера, 2008. – С.60-96.</p> <p>14. <i>Магочій П.-Р., Петровський-Штерн Й.</i> Євреї та українці: тисячоліття співіснування. Ужгород, 2016. – 316 с.</p> <p>15. <i>Монолатій І.</i> Євреї в імперії Габсбургів // Нариси з історії та культури євреїв України. Видання друге. – Київ, Дух і Літера, 2008. – С. 97–116.</p> <p>16. <i>Петровський-Штерн Й.</i> Анти-імперський вибір: постання українсько-єврейської ідентичності. – Київ, 2008. – 432 с.</p> <p>17. <i>Balaban M.</i> Żydzi w Austrii za panowania cesarza Franciszka Jozefa I ze szczególnem uwzdednionem Galicji 1848–1908 / Majer Balaban. – Stanislawow, 1909. – 32 s.</p> <p>18. <i>Friedman F.</i> Dzieje Żydów w Galicji (1772-1914) // Żydzi w Polsce odrodzonej. Pod. red. I. Schipera, A. Tartakowera i A. Hafftki. – Т. 1. – Warszawa, 1933. – S. 377–412.</p> <p>19. <i>Petrovsky-Shtern Y.</i> The Golden Age Shtetl: A New History of Jewish Life in East Europe. Prinston University Press, 2014. – 433 p.</p> <p>20. <i>Schall J.</i> Historja żydów w Polsce, na Litwie i Rusi / Jakób Schall. – Lwów : Nakł. Wyd-wa "Polska niepodległa", 1934. – 320 s.</p>
Обсяг курсу	32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин семінарських занять та 51 година самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Знати - Основні етапи соціально-економічного, суспільно-політичного та культурно-освітнього розвитку єврейського населення; - Загальні тенденції формування міжнаціональних відносин - Стереотипні уявлення в українсько-єврейських взаєминах; - Нові підходи в інтерпретації «проблемних» сторінок історії у міжнаціональних відносинах; - Витоки українсько-єврейської політичної співпраці наприкінці ХІХ – початку ХХ ст.; - Вміти: - Критично опрацьовувати рекомендовані джерела та літературу, фактологічний матеріал; - Аналізувати особливості урбанізаційних процесів, партійно-політичні відносини; - Пояснити зміст понять: «юдаїзм», «асиміляція», «антисемітизм», «Гаскала», «ашкеназі», «єшива», «Йом-Кіпур», «кагал», «кіпа», «левіти», «марани», «мітнагдім», «Мішна», «Песах», «рабин», «Рош га-Шана», «сефарди», «Талмуд», «ТаНаХ», «Тора», «ханука», «хасидизм», «хедер», «цадик», «шабат», «Шоа», «щойхет».
Ключові слова	Єврейська спільнота, українсько-єврейські відносини, стереотипи, антисемітизм, культурна пам'ять, українські терени
Формат курсу	Очний /заочний
	Проведення лекцій та семінарських занять, консультацій для кращого

	розуміння тем.
Теми лекційних занять	Тема 1. Вступ до курсу. Тема 2. Поява євреїв на теренах Київської Русі. Тема 3. Єврейські громади Польсько-Литовської доби. Тема 4. Катастрофа 1648-1649 рр. та єврейсько-козацькі відносини. Тема 5. Єврейське питання в Австро-Угорській та Російській імперіях на зламі XIX-XX ст.: порівняльний аналіз. Тема 6. Євреї в часі Першої світової війни. Тема 7. Єврейська спільнота міжвоєнного періоду. Тема 8. Єврейське населення під час Другої світової війни.
Теми семінарських занять	Тема 1. Особливості релігійного життя єврейської спільноти. Тема 2. Традиції та побут єврейського населення. Тема 3. Життєдіяльність єврейського містечка. Тема 4. Єврейське образотворче мистецтво. Тема 5. Літературна спадщина євреїв. Тема 6. Особливості єврейської сакральної та повсякденної архітектури. Тема 7. Євреї у громадсько-політичному житті СРСР (1945-1991). Тема 8. Тенденції розвитку українсько-єврейських відносин на зламі XX – XXI ст.
Підсумковий контроль, форма	Недиференційований залік оформляється за результатами роботи в семестрі.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисципліни <i>Культурно-історичний розвиток євреїв Центральної та Східної Європи нового часу</i> , достатніх для сприйняття категоріального апарату та розуміння джерел.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки) проектно-орієнтоване навчання, дискусія. Зокрема, - Усні (лекція, евристична бесіда, доповідь, рецензія, дискусія) - Наочні (медіа-презентації, робота з картами) - Практичні (підготовка міні-групами студентів проектів-презентацій).
Необхідне обладнання	Аудиторія, обладнана медіа-проектором.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • контрольні заміри (модулі): 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50 (письмова комбінована контрольна робота по лекційному матеріалі). • Опрацювання студентами з метою подальшого обговорення на семінарських заняттях низки текстів і відеоматеріалів: 35% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 35 : • Відвідування лекцій: 15% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 15 . Підсумкова максимальна кількість балів 100 . Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані під час поточного тестування, самостійної роботи та бали підсумкового

	<p>тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час їхнього проведення; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, що не пов'язані з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Питання до заліку чи екзамену.	Залік оформлюється за результатами поточної успішності
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.